

VASILE POPA
**MISIUNEA GENERALULUI COANDĂ
LA STAVKA (1916-1917)**

**MUZEUL MILITAR NAȚIONAL
„REGELE FERDINAND I”**

**Lucrarea a fost editată cu sprijinul
Depozitarului Central Grup B.V.B. și UTI.**

GRUP B.V.B. SERVICII POST TRANZACȚIONARE PIAȚA DE CAPITAL

**DEPOZITARUL
CENTRAL**

VASILE POPA

**MISIUNEA
GENERALULUI COANDĂ
LA STAVKA (1916-1917)**

EDITURA MILITARĂ, BUCUREȘTI, 2010

Coperta: Victor ILIE

Redactor: Dana-Irina VOICU

Layout: Elena LEMNARU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPA, VASILE

Misiunea generalului Coandă la Stavka: (1916-1917) / Vasile Popa.

- București: Editura Militară, 2010

Index

ISBN 978-973-32-0823-5

94(498:47)"1916/1917"

PREFAȚĂ

Ideea acestei lucrări s-a născut cu ani în urmă, pe vremea când îmi desfășuram activitatea la Serviciul Arhive și Documentare Militară într-un colectiv de certă valoare științifică, de la care am avut multe de învățat. Nu am să le fiu niciodată îndeajuns de recunoscător foștilor colegi, colonelul Alexandru Oșca, colonelul Eftimie Ardeleanu, colonelul Dumitru Dobre, colonelul Mircea Chirițoiu, doamnelor Floarea Dobre și Luminița Giurgiu, pentru modul în care m-au sprijinit într-o muncă pe care nu toți cei care ar dori au și privilegiul să o facă: arhivistica militară.

Din păcate, cel care a lansat ideea realizării lucrării nu mai este printre noi. Colonelul Eftimie Ardeleanu, un împătimit al arhivelor militare, știindu-mi preocuparea pe care o aveam pentru înțelegerea angrenajului în care a fost prinsă și a acționat România în Primul Război Mondial, mi-a sugerat că un studiu al relațiilor de comandament româno-ruse este esențial. De altfel, fostul nostru coleg – împreună cu Ion Pavelescu și Adrian Pandea – avusese în atenție această problematică, valorificând rezultatele cercetării de până atunci în excelenta lucrare „Proba focului”, apărută la Editura Globus în 1991.

Din discuțiile pe care le-am avut în diverse împrejurări s-a conturat ideea că istoriografia problemei ar putea fi completată în cel mai benefic mod prin publicarea corespondenței generalului Constantin Coandă, reprezentantul Marelui Cartier General român la Stavka, cu autoritățile militare și politice aflate la București și, de la sfârșitul lunii noiembrie 1916, la Iași.

Informațiile transmise prin intermediul telegramelor reconstituie pas cu pas, cu multă acuratețe, evoluția raporturilor militare româno-ruse în perioada august 1916–noiembrie 1917, răstimp în care cele două părți au „colaborat” pentru rezolvarea problemelor de pe frontul românesc. Chiar dacă suntem la peste nouă decenii distanță de Războiul pentru Întregire, așa cum apare uneori participarea României la Primul Război Mondial în istoriografia românească, corespondența generalului Coandă aduce detalii și precizări necesare pentru înțelegerea dedesubturilor unui

război de coaliție și a mecanismelor funcționării alianțelor politico-militare în prima parte a secolului XX, mai ales când partenerii nu erau de același calibru. Este și cazul relațiilor ruso-române de la data de 4/17 august 1916, când România a aderat la coaliția Antantei.

Neîndoielnic, o parte din informațiile referitoare la acel context au ajuns în fața publicului interesat, pe o cale sau alta, într-o dezvoltare mai restrânsă ori mai amplă, dar îmi exprim speranța că prezenta culegere de documente va fi încă utilă cercetării istorice, în mod special pentru că este reunită, pentru prima oară, cvasitotalitatea corespondenței purtate de Coandă cu autoritățile din țară.

Mi-am îngăduit să prefătez corpusul de documente cu un studiu ceva mai amplu asupra relațiilor româno-ruse de-a lungul timpului, insistând desigur asupra perioadei de după al Doilea Război Balcanic, eveniment care a marcat reorientarea tot mai evidentă a politicii externe românești dinspre Puterile Centrale spre Antanta, mișcare determinată de realizarea intereselor naționale majore.

Cititorul acestei lucrări va putea să constate, fără mare efort, diferența dintre conținutul corespondenței emise între august 1916 și martie 1917, când aceasta a însemnat, în fapt, un dialog la distanță între Stavka și Marele Cartier General român pe probleme de strictă colaborare militară, și perioada martie–noiembrie 1917, când generalul Coandă a transmis la Iași informații despre situația tot mai bulversată din Rusia, unde revoluția se întindea ca o molimă, cu efecte dezastruoase pentru armată și raporturile politice și militare interne și internaționale. Când ecoul luptelor intestinale a ajuns pe frontul din Moldova, fapt care s-a întâmplat chiar începând din iulie–august 1917, cooperarea româno-rusă s-a mai putut menține doar prin generalul Scerbacev și trupele credincioase lui, o legătură șubredă însă care se putea rupe în orice moment.

Revenind la documentele publicate, fac mențiunea că acestea provin din arhivele administrate de Serviciul Istoric al Armatei (la indicarea sursei am folosit denumirea consacrată *Arhivele Militare Române*) aflate la Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Pitești.

Comandorului Marian Moșneagu și colegelor domniei sale le mulțumesc pentru punerea la dispoziție a materialului arhivistic de completare.

Din cele 282 de documente incluse în culegere, un număr de 171, fiind redactate în limba franceză, au fost traduse în limba română de soția mea, Maricica Popa, căreia îi mulțumesc și pe această cale. Pentru a nu produce inexactități în ceea ce privește momentul emiterii documentelor, s-au păstrat datele înscrise pe acestea, indiferent de calendarul folosit de autor (iulian sau gregorian).

Întrucât regulile ortografice și ortoepice s-au schimbat substanțial în cei peste 90 de ani scurși de la emiterea documentelor și până în prezent, am procedat la actualizarea gramaticală a textului doar când situația a impus cu necesitate acest lucru și am ales să păstrez caracteristicile din scrisul original, formele arhaice sau regionale ale unor cuvinte, pentru a conserva cât mai mult din parfumul epocii. Adaosurile pentru asigurarea fluenței lecturii le-am marcat cu paranteze drepte. Toponimele maghiare și rusești au fost transcrise în forma existentă în documentul original, iar numele proprii au fost uniformizate, așa cum apar în indicele de la sfârșitul cărții.

În timpul pregătirii în vederea editării prezentei lucrări, pentru clarificarea unor aspecte am apelat la sprijinul calificat al unor istorici militari și mărturisesc că nu a trebuit să o fac de două ori. Colonelului (r) dr. Petre Otu, lui Adrian Pandea și locotenent-colonelului Florin Șperlea le mulțumesc cu multă căldură pentru profesionalism și sollicitudine.

Iconografia lucrării, aducând informații prețioase asupra personajelor și evenimentelor, despre momente ale colaborării și obiectului acesteia – aspecte de pe front, tehnică și materiale de război provenind din Occident, tranzitate prin Rusia etc. –, a fost realizată apelând la fototeca Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”. Le mulțumesc pentru sprijin colegilor Ioan Scafeș și Anca Ionescu.

Nu în ultimul rând, amintesc aici de Centrul de Păstrare și Valorificare a Arhivelor Militare Istorice, unde un colectiv minunat de istorici militari și civili trudește pentru a oferi informații fără de care orice lucrare nu ar rămâne decât o simplă compilație. Exprim gratitudinea mea tuturor, dar în mod deosebit foștilor și actualului comandant, colonelul dr. Gheorghe Nicolescu, colonelul (r) dr. Cornel Carp, respectiv colonelul (r) dr. Petrișor Florea, precum și locotenent-colonelului ing. Marius Olteanu și doamnei Vasilica Manea.

Autorul

REZUMATUL DOCUMENTELOR

1	22 august 1916	Telegrama privind primele impresii cu ocazia ajungerii generalului Coandă la post 129
2	24 august 1916	Telegrama prin care regele Ferdinand solicită ajutor pe frontul transdanubian 132
3	25 august 1916	Telegrama privind concluziile generalului Alekseev despre situația adversarului în Dobrogea și pregătirile rușilor pentru sprijin 132
4	25 august 1916	Informare din partea generalului D. Iliescu despre forțele proprii din Dobrogea 133
5	25 august 1916	Informare privind recomandările făcute de țar în legătură cu insuccesele înregistrate de armata română în Dobrogea 134
6	26 august 1916	Telegrama prin care premierul român solicită sprijin în artilerie grea 135
7	27 august 1916	Telegrama regelui și a primului ministru pentru a se trimite întăriri rusești importante în Dobrogea 135
8	27 august 1916	Telegrama răspuns din partea țarului prin care cere să i se acorde timp pentru a trimite ajutoarele solicitate 136
9	27 august 1916	Telegrama semnată de rege și de primul ministru prin care se solicită țarului sprijin important în Dobrogea, fiind posibilă o evacuare 137
10	27 august 1916	Telegrama prin care generalul Alekseev recomandă că nu trebuie părăsită Dobrogea 138
11	28 august 1916	Telegrama prin care țarul îl asigură pe regele României că Rusia va întări sprijinul militar în Dobrogea 138
12	28 august 1916	Telegrama prin care se anunță vizita unor ziariști de la „Times” pe frontul român 139
13	29 august 1916	Împăratul asigură că va interveni la Aliați, pentru a-i determina să acționeze, iar generalul Alekseev cere informații mai detaliate asupra situației de pe front 140

14	30 august 1916	Generalul francez Janin transmite generalului Coandă situația forțelor bulgare și disponerea acestora 140
15	1 septembrie 1916	Informațiile oferite de generalul Alekseev despre disponerea forțelor pe frontul din România și planul operațiunilor trupelor ruse 141
16	2 septembrie 1916	Generalul Alekseev transmite că nu are alte forțe disponibile pentru România, fiind în pregătirea unei ofensive împotriva austro-ungarilor 143
17	3 septembrie 1916	Informații de la generalul italian atașat pe lângă Stavka privind posibile mișcări de trupe de pe frontul din Italia pe cel din România 144
18	5 septembrie 1916	Informare în legătură cu situația artileriei grele solicitate de Marele Cartier General român, de care poate dispune doar generalul Alekseev 144
19	6 septembrie 1916	Marele Cartier General solicită ca rușii să atace mai puternic în Carpați în zona Vatra Dornei 145
20	7 septembrie 1916	Se insistă ca rușii să atace la Vatra Dornei 146
21	7 septembrie 1916	Împăratul informează despre motivele înaintării greoaie a trupelor rusești. Brusilov comunică greutățile întâmpinate pe frontul Volinski–Kovel 146
22	7 septembrie 1916	Marele duce Sergiu asigură Marele Cartier General român că va trimite în România unele cantități de armament 147
23	8 septembrie 1916	Generalul Iliescu informează despre sosirea Diviziei 115 rusă la Medgidia, fără artilerie grea 148
24	9 septembrie 1916	Generalul Coandă informează despre unele concluzii ale discuțiilor privind transportul materialelor de război prin Rusia 148
25	10 septembrie 1916	Marele Cartier General solicită să se intervină la Stavka pentru ca rușii „să se miște” la Vatra Dornei 149
26	9 septembrie 1916	Împăratul Rusiei dă asigurări că va reanaliza posibilitatea ajutorării României cu artilerie grea 150
27	9 septembrie 1916	Generalul Alekseev apreciază că planul de apărare pe linia Cernavoda–Hârșova–Măcin este periculos pentru armata română 151
28	10 septembrie 1916	Generalul Janin informează despre materialele trimise din Franța pentru România, staționate la Arhanghelsk 151

29	<i>11 septembrie 1916</i>	Marele Cartier General propune Stavkăi un plan de acțiune comun în zona Vatra Dornei–Bistrița, până la căderea zăpezii	152
30	<i>12 septembrie 1916</i>	Generalul Brusilov anunță că va începe o ofensivă decisivă spre frontul Sighet–Maramureș–Bistrița. Alekseev cere detalii despre prizonierii făcuți de români	153
31	<i>12 septembrie 1916</i>	Rusia dă asigurări asupra sprijinului său pentru cumpărarea și transportul de oțel și fontă din și prin Rusia	154
32	<i>13 septembrie 1916</i>	Întâlnirea dintre țar și prințul japonez Kan-In; situația relațiilor ruso-japoneze este bună	155
33	<i>15 septembrie 1916</i>	Informarea către Stavka privind concentrarea unor forțe austro-ungare în Transilvania	156
34	<i>15 septembrie 1916</i>	Majestatea Sa Împăratul Rusiei îl asigură pe regele Ferdinand că îl va păstra în Dobrogea pe generalul Zaioncikovski	157
35	<i>16 septembrie 1916</i>	Generalul Alekseev comunică faptul că nu are informații despre trupe inamice care să vină în România, de pe alte fronturi	158
36	<i>16 septembrie 1916</i>	Generalul Alekseev dă asigurări privind intensificarea acțiunii Armatei a 9-a ruse la Vatra Dornei	159
37	<i>19 septembrie 1916</i>	Generalul Alekseev transmite recomandări privind dispozitivul care trebuie adoptat în Transilvania și despre asigurarea forțelor combative	159
38	<i>23 septembrie 1916</i>	Generalul Alekseev informează că l-a desemnat pe generalul Beleav ca reprezentant al Stavka pe lângă Marele Cartier General român	161
39	<i>23 septembrie 1916</i>	Generalul Alekseev prezintă ipotezele pe care crede că le pot lua în calcul trupele Puterilor Centrale în România	162
40	<i>24 septembrie 1916</i>	Marele Cartier General cere ca trupele ruse să sprijine acțiunile Armatei de Nord	163
41	<i>24 septembrie 1916</i>	Președintele Consiliului de Miniștri, Ion I. C. Brătianu, comunică acordul regelui pentru numirea generalului Beleav	164
42	<i>24 septembrie 1916</i>	Telegrama adresată generalului Alekseev prin care se comunică acordul șefului statului-major englez prin care se oferă României 100 de obuziere dintre cele 300 repartizate Rusiei	164
43	<i>25 septembrie 1916</i>	Ipotezele luate în calcul de generalul Alekseev pentru acțiunile din România și corelarea lor cu cele de pe alte fronturi aliate	165

44	27 septembrie 1916	Informația primită din Elveția conform căreia Marele Cartier General german este decis să trimită în România forțe impresionante pentru a încheia problema balcanică	166
45	28 septembrie 1916	Succese în zona Armatei a 2-a române; se semnalează nevoia sprijinului unităților ruse pentru exploatarea acestora	167
46	28 septembrie 1916	Trupele române sunt nevoite să se retragă pe diferite fronturi; este necesar ca aliații să atace pentru a ușura acțiunile armatei române	168
47	28 septembrie 1916	Generalul Alekseev consideră fronturile român și rus ca pe un front unic. Situația în diferite zone ale frontului din România	168
48	29 septembrie 1916	Generalul Alekseev solicită creșterea numărului de trenuri puse la dispoziție pentru a putea transporta trupe în România	170
49	29 septembrie 1916	Marele Cartier General român cere sprijin pentru transportul unor materiale necesare armatei române, prin Rusia	170
50	29 septembrie 1916	Informare în legătură cu unele discuții cu membrii Dumei pe tema duratei războiului	171
51	29 septembrie 1916	Coandă comunică rezultatul convorbirii sale cu generalul Alekseev; micile noastre insuccese nu trebuie să ne îngrijoreze ...	172
52	30 septembrie 1916	Ministrul Diamandy și generalul Alekseev sunt informați despre situația trupelor străine pregătite pentru a fi aduse în Transilvania	173
53	1 octombrie 1916	Informarea primului ministru român despre discuția dintre generalii Coandă și Beleaev	174
54	2 octombrie 1916	Stavka este de acord cu unele mișcări în dispozitivul forțelor rusești din România	175
55	2 octombrie 1916	Conținutul telegramei adresate generalului Iliescu de șeful Stavka conținând măsurile pe care le-ar putea adopta Marele Cartier General pentru contracararea inamicului	176
56	2 octombrie 1916	Primul ministru român cere să se trimită ajutor rusesc fără de care evacuarea Capitalei pare imposibil de evitat	177
57	3 octombrie 1916	Răspunsul generalului Alekseev la unele probleme ridicate de generalul D. Iliescu	178
58	3 octombrie 1916	Generalul Alekseev este de acord ca generalul Zaioncikovski să execute ordinele Majestății Sale Regele României	179

59	<i>4 octombrie 1916</i>	Convorbirea dintre generalul Coandă și colonelul Rășcanu pe marginea unor poziții exprimate de generalul Alekseev	179
60	<i>6 octombrie 1916</i>	Informare transmisă lui Ion I.C. Brătianu în legătură cu organizarea unor acțiuni sârbești împotriva Bulgariei	181
61	<i>8 octombrie 1916</i>	Informare despre acordul marelui duce Sergiu pentru expedierea de armament în România	182
62	<i>8 octombrie 1916</i>	Generalul Alekseev este informat despre conținutul planului de operații aprobat de regele Ferdinand I	183
63	<i>8 octombrie 1916</i>	Analiza din care rezultă că s-ar putea remedia situația din Dobrogea cu sprijinul unităților rusești	184
64	<i>9 octombrie 1916</i>	Armata română din Dobrogea se retrage pe întreg frontul	185
65	<i>9 octombrie 1916</i>	Despre utilitatea trimiterii flotei ruse la Constanța în contextul înaintării trupelor inamice	186
66	<i>10 octombrie 1916</i>	Se cere un sprijin concret al armatei ruse în urma pierderii Constanței și agravării situației la Bran, Predeal și Oituz	186
67	<i>11 octombrie 1916</i>	În Valea Jiului trupele române s-au retras; generalul Culcer, comandantul Armatei 1, a fost înlocuit cu generalul Dragalina	187
68	<i>11 octombrie 1916</i>	Generalul Zaioncikovski cere aprobare regelui să se retragă la nord de linia Cernavoda–Midia	188
69	<i>12 octombrie 1916</i>	Se solicită generalului Alekseev să aprobe schimbarea unor elemente de dispozitiv	189
70	<i>12 octombrie 1916</i>	Situația din Dobrogea se agravează, iar generalul Zaioncikovski a cerut să se retragă spre Babadag. Marele Cartier General apreciază că ar trebui un alt comandant pentru trupele ruse	189
71	<i>12 octombrie 1916</i>	Generalul Alekseev este avertizat despre faptul că înfrângerea armatei din Dobrogea creează o situație ireparabilă	190
72	<i>12 octombrie 1916</i>	Marele Cartier General român este informat asupra intențiilor operative ale generalului Alekseev	190
73	<i>12 octombrie 1916</i>	General Alekseev crede că prezența generalului Beleav la Marele Cartier General va stabili un acord mai bun între armatele română și rusă. Generalul Coandă argumentează eroismul armatei române	192
74	<i>12 octombrie 1916</i>	Generalul Zaharov a fost numit să preia comanda trupelor ruse din Dobrogea	193

75	14 octombrie 1916	Generalul Alekseev este informat despre situația operativă din zonele Valea Jiului–Horez–Schela	193
76	14 octombrie 1916	Marele Cartier General solicită punerea la dispoziție a zece baterii de munte (dintre cele care aparțin Corpurilor 2 și 4 europene) ...	194
77	14 octombrie 1916	Marele Cartier General propune constituirea unei comisii pentru rezolvarea problemei transporturilor militare	195
78	14 octombrie 1916	Marele Cartier General solicită accelerarea trimerii celor 200 000 de echipamente militare	196
79	15 octombrie 1916	Informarea către generalul Alekseev privind reconfigurări ale dispozitivului în zona Armatei de Nord	196
80	16 octombrie 1916	Stavka comunică faptul că nu poate să sprijine cu artilerie grea armata română	198
81	16 octombrie 1916	Țarul îl caracterizează pe generalul Zaharov ca fiind energic	198
82	16 octombrie 1916	Țarul se angajează să regleze socotelile în Dobrogea; pentru români are sentimente binevoitoare	199
83	16 octombrie 1916	Poklewski-Koziell este numit curator al Crucii Roșii la Secția Spitalelor ruse din București	200
84	18 octombrie 1916	Informare în legătură cu furniturile necesare armatei române	200
85	19 octombrie 1916	Generalul Iliescu insistă pentru a se grăbi expedierea muniției și a altor materiale de război sosite la Arhanghelsk	201
86	20 octombrie 1916	Ministrul Diamandy este informat despre situația operativă din Valea Prahovei și Valea Oltului. Semne de întrebare în ceea ce privește exercitarea comenzii trupelor ruse din România	202
87	20 octombrie 1916	Informare către generalul Alekseev despre modul în care se exercită comanda trupelor româno-ruse din România	202
88	20 octombrie 1916	Marele Cartier General solicită ca Brigada 27 infanterie română să revină la Divizia 14 infanterie	204
89	22 octombrie 1916	Generalul Coandă comunică situația materialelor care urmează să ajungă în România	205
90	22 octombrie 1916	Marele Cartier General român este informat despre conținutul telegramii generalului Alekseev privind contribuția armatei ruse în România	206
91	23 octombrie 1916	Generalul Pustavoitenko comunică măsurile pentru organizarea transporturilor în Rusia	208

92	24 octombrie 1916	Situația transporturilor materialelor de război pentru România	209
93	25 octombrie 1916	Situația materialelor aduse cu vasele „Jiul” și „Normandia”	210
94	26 octombrie 1916	Generalul Coandă solicită transportul gratuit peste teritoriul rusesc a 60 de lăzi conținând ambulanțe sanitare	211
95	27 octombrie 1916	Marele duce Sergiu trimite materiale pentru România. Armata de Dobrogea este aproape concentrată	212
96	1 noiembrie 1916	Informare asupra faptului că o comisie condusă de generalul Huber studiază nevoile armatei române pentru un an	212
97	1 noiembrie 1916	Marele Cartier General comunică generalului Alekseev că singura cale de a diminua presiunea inamicului ar fi o puternică ofensivă rusă (a Corpului 24 armată rus)	213
98	2 noiembrie 1916	Stavka nu este de acord cu declanșarea ofensivei pe motiv că forțele destinate nu au terminat concentrarea	213
99	3 noiembrie 1916	Marele Cartier General este informat că generalul Alekseev s-a îmbolnăvit	214
100	4 noiembrie 1916	Generalul Coandă informează că se va termina concentrarea Armatei a 9-a ruse la 10/23 noiembrie 1916	215
101	5 noiembrie 1916	Președintele Consiliului de Miniștri, Ion I. C. Brătianu, este informat că generalul Cadorna este în măsură să debarce patru divizii în plus la Salonic. El este de acord cu începerea ofensivei ruse înainte de concentrarea completă a Armatei a 9-a ruse	215
102	5 noiembrie 1916	Marele Cartier General este informat că țarul nu poate influența termenul începerii ofensivei ruse	216
103	5 noiembrie 1916	Stavka propune Marelui Cartier General român păstrarea dispozitivului Diviziei a 7-a, pentru a nu se tulbura poziția forțelor ruse.....	218
104	5 noiembrie 1916	Marele Cartier General este informat că ofensiva va începe „peste trei zile” (8 noiembrie 1916)	218
105	6 noiembrie 1916	Colonelul Felix, aflat în misiune în Japonia, cere detalii privind valoarea tehnică a materialului de câmp japonez	219
106	6 noiembrie 1916	Marele Cartier General este informat despre preconizata vizită a țarului pe frontul din România, cerându-se punerea la dispoziție a unui tren special	220

107	<i>7 noiembrie 1916</i>	Generalul Pustavoitenko confirmă începerea ofensivei în nordul Moldovei pe data de 8 noiembrie și a celei din Dobrogea, mai târziu, după transportarea tuturor forțelor destinate acestei operațiuni	220
108	<i>7 noiembrie 1916</i>	Generalul Pustavoitenko comunică Marelui Cartier General că, față de datele comunicate, au intervenit unele modificări în programul concentrării trupelor ruse, din cauza întârzierii unor trenuri	221
109	<i>8 noiembrie 1916</i>	Marele duce Sergiu pune la dispoziție Marelui Cartier General român instrucțiuni privind tunul de 75 mm japonez și măsurile contra gazelor asfixiante	223
110	<i>8 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă informează că generalul Gurko îi va ține locul generalului Alekseev, cât timp acesta va fi în concediu	224
111	<i>8 noiembrie 1916</i>	Președintele Consiliului de Miniștri este informat că ministrul Poklewski-Koziell va fi înlocuit cu generalul Mossolov	224
112	<i>9 noiembrie 1916</i>	Generalul rus Rongin asigură Marele Cartier General că toate munițiile aflate în departamentul Odessei vor fi trimise la Galați	225
113	<i>9 noiembrie 1916</i>	Telegrama ministrului Diamandy adresată generalului Coandă conținând aprecieri privind dificultățile care pot apărea din cauza întârzierii acțiunii trupelor ruse	226
114	<i>11 noiembrie 1916</i>	Generalul Gurko confirmă începerea ofensivei din Carpați pe 15 noiembrie, întârzierea fiind cauzată de insuficiența trenurilor puse la dispoziție	227
115	<i>11 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă este informat despre agravarea situației prin trecerea inamicului la nord de Dunăre	228
116	<i>12 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General ia în calcul organizarea unei ofensive ruse în Dobrogea pentru a-l determina pe inamic să se retragă	229
117	<i>12 noiembrie 1916</i>	Generalul Pustavoitenko cere detalii în legătură cu trupele inamice care au trecut la nord de Dunăre	230
118	<i>12 noiembrie 1916</i>	Președintele Consiliului de Miniștri transmite telegrama prin care informează că Bucureștiul este pierdut dacă trupele ruse nu vin în ajutor	231
119	<i>12 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă comunică Marelui Cartier General că, pentru moment, nu există niciun concurs de forțe rusești	233

120	<i>13 noiembrie 1916</i>	Telegrama președintelui Consiliului de Miniștri prin care își exprima speranța unui ajutor al trupelor ruse, care nu pot rămâne impasibile față de pierderea Capitalei.....	235
121	<i>13 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă transmite că încearcă să obțină Divizia a 40-a rusă pentru ofensiva împotriva inamicului care se îndreaptă spre București	236
122	<i>13 noiembrie 1916</i>	Generalul Gurko insistă pentru retragerea românilor din zonele invadate de inamic	237
123	<i>13 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă prezintă țarului măsurile preconizate de Marele Cartier General român pentru apărarea Capitalei	238
124	<i>14 noiembrie 1916</i>	Țarul dă asigurări că s-a dat ordin Diviziei a 40-a pentru a înainta spre zona de concentrare	239
125	<i>15 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă cere Marelui Cartier General lămuriri asupra situației de pe front despre care nu mai știe nimic din cauza întreruperii liniei telegrafice	240
126	<i>15 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă transmite informațiile pe care le are Stavka în legătură cu forțele inamice aflate în România	241
127	<i>16 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General a pregătit concentrarea forțelor destinate să apere Bucureștiul sub comanda generalului Prezan	243
128	<i>16 noiembrie 1916</i>	Generalul Gurko sfătuiește Marele Cartier General să renunțe la comenzi de tunuri în Japonia pentru a nu face concurență Rusiei	243
129	<i>17 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General solicită urgentarea trimiterii de trupe spre București și amplificarea acțiunii Armatei a 9-a ruse în Moldova ...	245
130	<i>17 noiembrie 1916</i>	Informare privind faptul că rușii se plâng că nu li se pun la dispoziție trenurile necesare. Stavka asigură că vor fi trimise alte trei corpuri de armată în zona Focșani–Râmnicu Sărat–Buzău	245
131	<i>17 noiembrie 1916</i>	Stavka este informată că operațiunea de concentrare a forțelor rusești va întârzia din cauza debarcării acestora departe de București	247
132	<i>17 noiembrie 1916</i>	Se cer precizări asupra locului unde trebuie să debarce trupele ruse destinate apărării orașului București	248
133	<i>17 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General român cere generalului Coandă să se pună de acord cu generalul Gurko asupra unor măsuri privind transportul de trupe ruse	248

134	<i>18 noiembrie 1916</i>	Generalul Pustavoitenko transmite că va începe ofensiva în Dobrogea	249
135	<i>20 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General român comunică generalului Gurko situația forțelor inamice aflate în România	250
136	<i>20 noiembrie 1916</i>	Țarul felicită armata română pentru succesul înregistrat	251
137	<i>20 noiembrie 1916</i>	Ministrul Diamandy este informat că succesul trupelor române nu a putut fi valorificat din cauza superiorității inamicului	252
138	<i>22 noiembrie 1916</i>	Ministrul Diamandy solicită autorităților militare ruse 150 de tone praf de pușcă	253
139	<i>23 noiembrie 1916</i>	Șeful Intendenței ruse comunică situația materialelor trimise la Iași	253
140	<i>23 noiembrie 1916</i>	Regele României îi propune țarului formula de comandă a trupelor ruse de pe frontul românesc	254
141	<i>23 noiembrie 1916</i>	Impresii ale ministrului Diamandy despre vechiul și noul șef al Stavka	255
142	<i>23 noiembrie 1916</i>	Ministrul Diamandy este informat de generalul Coandă despre modul în care va fi exercitată comanda trupelor ruse din România	255
143	<i>23 noiembrie 1916</i>	Telegrama țarului către regele Ferdinand I prin care îl asigură de buna colaborare româno-rusă, cu trimitere la precedentele relații din 1877-1878	256
144	<i>24 noiembrie 1916</i>	Marele Cartier General solicită sprijin generalului Letcițki pentru apărarea direcției Onești-Adjud	257
145	<i>24 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă solicită corectarea unei greșeli de cifrare	258
146	<i>25 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă informează că Stavka nu vede nicio îngrijorare din cauza concentrării inamice din Valea Oituzului	258
147	<i>25 noiembrie 1916</i>	Telegrama regelui României către împăratul Rusiei prin care îi propune formula de colaborare și modalitatea exercitării comandamentului pentru trupele ruso-române	259
148	<i>26 noiembrie 1916</i>	Generalul Coandă transmite generalului Gurko rugămintea de a se respecta textele originale pentru comunicatele de presă	261
149	<i>27 noiembrie 1916</i>	Generalul Gurko studiază relațiile tehnice ale propunerii privind exercitarea comandamentului forțelor româno-ruse din România	261

150	27 noiembrie 1916	Generalul Coandă dă explicații pe marginea unor greșeli de traducere a unor cuvinte care exprimă un dezacord cu situația reală din 1877-1878	262
151	28 noiembrie 1916	Informare către ministrul de război, Vintilă Brătianu, privind trimiterea a 50 de tone de pulbere la Iași	264
152	28 noiembrie 1916	Informare relativ la o „punere la punct” a autorităților militare ruse pentru caracterizări negative la adresa armatei române	264
153	28 noiembrie 1916	Țarul propune regelui României stabilirea unui sistem de conducere a operațiilor care să asigure succesul eforturilor militare comune	265
154	30 noiembrie 1916	Generalul Coandă informează că la Moghilev se discută asupra menținerii defensivei pe toate fronturile, fiind condiții, astfel, pentru refacerea armatei române	266
155	2 decembrie 1916	Împăratul Rusiei transmite regelui României modul în care se va realiza cooperarea și conducerea forțelor ruse și române	267
156	3 decembrie 1916	Telegrama generalului Coandă prin care informează Marele Cartier General în legătură cu modul în care vede Stavka desfășurarea acțiunilor în perioada respectivă. Armata rusă nu poate acționa ofensiv	268
157	3 decembrie 1916	Generalul Gurko este rugat de generalul Coandă să dea ordine pentru trimiterea în România a 820 de vagoane cu materiale militare care staționează prin diferite stații	269
158	5 decembrie 1916	Reprezentanții aliați la Stavka sunt înștiințați despre constituirea „frontului român” sub Înaltul Comandament al regelui	271
159	5 decembrie 1916	Generalul Gurko este înștiințat că s-au dat ordine de sistare a comenzilor pentru artilerie în Japonia	272
160	8 decembrie 1916	Stavka promite că va împărți cu Marele Cartier General gurile de foc de mare calibru	272
161	9 decembrie 1916	Informare privind misiunea amiralului Fournier	273
162	10 decembrie 1916	Generalul Coandă informează că generalul Cadorna nu poate trimite divizii la Salonic în urma cererii Marelui Cartier General rus	274
163	12 decembrie 1916	Propuneri de decorare a unor militari și civili români făcute de generalul Gurko	275

164	16 decembrie 1916	Împăratul cere ca liniile ferate din spatele trupelor ruse să funcționeze sub autoritate rusă pentru a se putea face aprovizionarea acestora 276
165	17 decembrie 1916	Pregătirea vizitei reginei la Petrograd 277
166	20 decembrie 1916	Generalul Coandă informează despre ședința Consiliului de război prezidat de Majestatea Sa Împăratul Rusiei 277
167	27 decembrie 1916	Stavka argumentează de ce trebuie ca refacerea armatei române să se facă în interiorul Rusiei 278
168	3 ianuarie 1917	Marele Cartier General prezintă Ministerului de Război măsuri pentru reorganizarea armatei române în Rusia numai în caz de „deosebită necesitate” 280
169	4 ianuarie 1917	Intendantul general rus comunică măsurile organizatorice pentru adunarea și expedierea bunurilor destinate României 281
170	8 ianuarie 1917	Generalul Janin informează despre dificultățile comisiei franceze de recepție a materialelor destinate României (Arhanghelsk) 281
171	9 ianuarie 1917	Probleme semnalate Ministerului de Război în legătură cu piesele de artilerie necesare armatei române 282
172	10 ianuarie 1917	Generalul Coandă prezintă concluziile discuției dintre generalii Berthelot și Gurko în legătură cu reorganizarea armatei române.... 284
173	31 ianuarie 1917	Generalul Gurko promite să ajute România cu transportul materialelor destinate ei, după ce va îndeplini nevoile trupelor rusești 285
174	1 februarie 1917	Telegrama președintelui Consiliului de Miniștri către generalul Gurko prin care semnalează încălcarea celor convenite în privința aprovizionărilor din România 286
175	1 februarie 1917	Măsuri ordonate de Stavka în legătură cu asigurarea și folosirea rezervelor de cereale 287
176	5 februarie 1917	Generalul Gurko explică modul în care trebuie înțelese prevederile convenției privind aprovizionarea trupelor ruse din România 288
177	7 februarie 1917	Ministrul de război, Vintilă Brătianu, solicită ajutor rusesc în grâu și furaje din cauza stocurilor împuținate de către armata rusă 290
178	8 februarie 1917	Lista cu materialele militare de care este nevoie pentru refacerea armatei române 291

179	8 februarie 1917	Generalul Coandă raportează Marelui Cartier General român că s-a înțeles cu autoritățile ruse în ceea ce privește asigurarea transportului materialelor necesare armatei române 292	292
180	10 februarie 1917	Generalii Klembovski și Zaharov decid asupra materialelor destinate României 293	293
181	12 februarie 1917	Generalul Coandă informează despre acordarea de decorații unor reprezentanți ai armatei ruse 294	294
182	13 februarie 1917	Situația cererilor materialelor de război și a asigurării acestora de către partea rusă 296	296
183	13 februarie 1917	Președintele Consiliului de Miniștri, Ion I. C. Brătianu, prezintă autorităților ruse situația grea a aprovizionărilor și modul în care trebuie să se desfășoare acestea 301	301
184	14 februarie 1917	Generalul Coandă îl informează pe Ion I. C. Brătianu despre misiunea generalului Williams în România 303	303
185	19 februarie 1917	Lista materialelor strict necesare armatei pentru care nu s-a obținut aprobarea livrării 304	304
186	20 februarie 1917	Directorul general al munițiilor îl informează pe generalul Coandă despre conținutul vagoanelor expediate în Rusia 305	305
187	22 februarie 1917	Generalul Gurko apreciază că, după informațiile pe care le are, cel puțin o parte din populație și trupe trebuie evacuate în Rusia 306	306
188	27 februarie 1917	Generalul Coandă informează că situația la Petrograd este gravă 309	309
189	28 februarie 1917	Generalul Coandă anunță înrăutățirea situației la Petrograd; câteva regimente s-au revoltat 309	309
190	1 martie 1917	Generalul Kianovski, venit în țară pentru a vedea starea asigurării materiale a trupelor, arată că și nevoile armatei ruse sunt foarte mari 310	310
191	Nedat	Extras din memoriul prezentat de șeful intendenței române Ministerului de Război 312	312
192	1 martie 1917	Situația la Petrograd se agravează tot mai mult 315	315
193	1 martie 1917	Compunerea guvernului provizoriu rus și relația acestuia cu militarilor 315	315
194	2 martie 1917	Aflat la Pskov, împăratul pare că acceptă guvernul provizoriu 316	316
195	3 martie 1917	Coandă informează că împăratul a abdicat în favoarea fratelui său, marele duce Mihail 317	317

196	4 martie 1917	Manifestul marelui duce Mihail	317
197	4 martie 1917	Marele duce Nicolae numit comandant-șef al armatei	318
198	4 martie 1917	Generalul Coandă transmite primului ministru român conținutul Manifestului Majestății Sale Împăratul prin care a consimțit să abdice de la tronul Imperiului rus	319
199	5 martie 1917	Șefii misiunilor aliate pe lângă Stavka transmit marelui duce Nicolae și generalului Alekseev câte o telegramă de felicitare, exprimând încrederea într-o victorie finală a aliaților	320
200	6 martie 1917	Telegrama răspuns a generalului Evert, comandantul Frontului de Vest către generalul Williams	321
201	6 martie 1917	Marele duce Alexandru mulțumește generalului Coandă pentru sprijinul promis de guvernele aliate	321
202	6 martie 1917	Generalul Coandă comunică primului ministru unele măsuri luate împotriva unor membri și apropiați ai familiei imperiale	322
203	Nedatat	Notă privind contextul demisiei țarului	323
204	6 martie 1917	Scrisoarea generalului Williams către marele duce Alexandru prin care îl informează că guvernele aliate vor prezenta un memorandum guvernului provizoriu	325
205	6 martie 1917	Șeful de Stat Major General rus transmite invitația țarului adresată generalului Coandă pentru a-și lua rămas-bun după abdicare	326
206	6 martie 1917	Guvernul provizoriu a autorizat și garantat călătoria țarului la Țarskoe-Selo	326
207	7 martie 1917	Generalul Coandă îl informează pe ministrul Diamandy că reprezentanții diplomați ai aliați au transmis o notă colectivă de susținere guvernului rus	327
208	7 martie 1917	Concluzii privind relaționarea dintre reprezentanții militari aliați și guvernul provizoriu rus	327
209	7 martie 1917	Telegrama familiei regale către împăratul Rusiei prin care îi mulțumește pentru prietenia constantă a acestuia față de poporul român	328
210	7 martie 1917	Generalul Coandă informează despre audiența de rămas-bun de la țar	329
211	7 martie 1917	Telegrama țarului către regele României, după abdicare	330
212	8 martie 1917	Generalul Coandă comunică „sfatul” dat de generalul Alekseev șefilor misiunilor aliate	331

213	<i>8 martie 1917</i>	Generalul Coandă informează despre plecarea țarului la Țarskoe-Selo	331
214	<i>9 martie 1917</i>	Generalul Coandă informează despre reluarea discuțiilor pe problema evacuării armatei române	332
215	<i>10 martie 1917</i>	Discuții în legătură cu numirea marelui duce Nicolae în funcția de comandant-șef	333
216	<i>11 martie 1917</i>	Generalul Coandă transmite primului ministru român copii de pe unele documente de corespondență din interiorul Imperiului rus	334
217	<i>11 martie 1917</i>	Generalul Coandă comunică despre demisia din funcții a membrilor familiei imperiale	335
218	<i>14 martie 1917</i>	Generalul Coandă informează despre unele discuții la nivelul noii conduceri din Rusia în legătură cu relația dintre armată și guvernul provizoriu	336
219	<i>18 martie 1917</i>	Noul ministru de război Gucikov a prezentat șefilor misiunilor militare aliate situația din Rusia	336
220	<i>18 martie 1917</i>	Ministrul de război prezintă șefilor misiunilor militare aliate desfășurarea revoluției la Petrograd	339
221	<i>19 martie 1917</i>	Generalul Coandă informează despre scrisoarea decanului reprezentanților armatelor aliate către marele duce Alexandru în legătură cu un Memorandum prin care aliații sunt de acord cu guvernul provizoriu, care se angajează să continue războiul	344
222	<i>19 martie 1917</i>	Răspunsul marelui duce Alexandru la scrisoarea generalului Williams	345
223	<i>23 martie 1917</i>	Ministrul de război Vintilă Brătianu îi solicită generalului Coandă să intervină pentru a se transporta în România materialele destinate armatei, rămase prin diferite stații din Rusia	345
224	<i>24 martie 1917</i>	Generalul Coandă comunică despre mesajul transmis de generalul Alekseev miniștrilor aliați în legătură cu situația din Rusia	346
225	<i>25 martie 1917</i>	Ministrul român de război solicită generalului Coandă să intervină pentru obținerea unor materiale de război necesare reorganizării armatei	347
226	<i>26 martie 1917</i>	Ministrul român de război solicită să se intervină pentru obținerea unor cantități de produse petroliere care nu pot fi asigurate din țară	349

227	31 martie 1917	Generalul Coandă informează despre mesajul transmis de prințul Lvov șefilor misiunilor aliate în legătură cu starea de criză din Rusia	350
228	22 aprilie 1917	Generalul Coandă comunică măsurile ordonate de generalul Guciko în legătură cu agitațiile anarhiste de la Iași	351
229	aprilie 1917	Manifestul privind înființarea „Asociației Ofițerilor Armatei și Flotei” din Rusia	351
230	7 mai 1917	Textul cuvântării comandantului suprem, generalul Alekseev, la deschiderea Congresului ofițerilor Armatei și Flotei	358
231	7 mai 1917	Un apel adresat, probabil, șefilor misiunilor militare aliate în care se exprima speranța continuării războiului și obținerii victoriei finale	362
232	11 mai 1917	Declarația drepturilor soldatului, Ordinul ministrului de război Kerenski	363
233	12 mai 1917	Articole din presa germană despre o apropiată pace separată cu Rusia	365
234	13 mai 1917	Generalul Coandă transmite ministrului de război un articol apărut în „Buletinul oficial al consiliului deputaților, lucrătorilor și soldaților” în care se critică discursul generalului Alekseev la deschiderea Congresului ofițerilor	367
235	14 mai 1917	Apelul Comitetului soldaților delegați	368
236	19 mai 1917	Deciziile Congresului Ofițerilor Armatei și Flotei (Stavka)	369
237	19 mai 1917	Ministrul de război V. Brătianu este informat despre disputa dintre Congresul ofițerilor de la Stavka și presa aservită Consiliului deputaților și soldaților	370
238	24 mai 1917	Discursul generalului Denikin, șeful de stat-major al armatei ruse, în ședința de închidere a Congresului Ofițerilor Armatei și Flotei ..	371
239	6 iunie 1917	Regele Ferdinand și primul ministru Brătianu îl asigură pe generalul Brusilov că armata română este reconstituită și poate participa la ofensivă	372
240	9 iunie 1917	Răspunsul generalului Brusilov la telegrama de felicitare a regelui Ferdinand I	373
241	10 iunie 1917	Primul ministru Ion I. C. Brătianu îl informează pe generalul Brusilov despre agitațiile produse la Iași de elemente ale armatei ruse	374

242	<i>10 iunie 1917</i>	Generalul Brusilov dă ordin generalului Scerbacev pentru a încunoștința trupele ruse că nu au dreptul de a se amesteca în treburile unei țări aliate	375
243	<i>18 iunie 1917</i>	Generalul Coandă comunică generalului Prezan situația din armata rusă și concluziile discuției dintre generalul Brusilov și Kerenski	376
244	<i>19 iulie 1917</i>	Generalul Coandă informează guvernul român despre anunțate schimbări la vârful armatei ruse	378
245	<i>27 august 1917</i>	Generalul Coandă informează guvernul român despre situația din Rusia. Generalul Kornilov cere guvernului provizoriu constituirea unei autorități puternice care să restabilească ordinea în țară și în armată	378
246	<i>28 august 1917</i>	Generalii ruși comandanți de fronturi își exprimă sprijinul pentru generalul Kornilov în calitatea sa de comandant suprem al armatei	380
247	<i>28 august 1917</i>	Telegramele comandanților de fronturi în sprijinul generalului Kornilov	381
248	<i>29 august 1917</i>	Generalul Coandă informează asupra unor măsuri stabilite de generalul Kornilov cu ocazia preluării stării de asediu	385
249	<i>29 august 1917</i>	Generalul Coandă informează despre ajungerea trupelor conduse de Kornilov la porțile Petrogradului	386
250	<i>29 august 1917</i>	Generalul Kornilov acuză guvernul provizoriu că, presat de bolșevici, acționează în deplin acord cu planurile statului-major german	387
251	<i>29 august 1917</i>	Generalul Kornilov acceptă ca medierea conflictului său cu Kerenski să se facă de către Sir Buchanan, decanul șefilor misiunilor aliate	388
252	<i>29 august 1917</i>	Concluziile discuției dintre generalul Coandă și noul ministru de război rus, generalul Verhovski	389
253	<i>30 august 1917</i>	Generalul Coandă transmite primului ministru român apelul făcut de generalul Kornilov, hotărât să rămână în postul de conducător al armatei ruse	391
254	<i>30 august 1917</i>	Generalul Coandă informează premierul român despre discuțiile dintre Alekseev–Kornilov–Kerenski	392
255	<i>1 septembrie 1917</i>	Generalul Coandă informează despre disputele dintre generalii ruși	393

256	6 septembrie 1917	Generalul Scerbacev semnaleză problemele privind alimentarea armatelor de pe frontul român	394
257	9 septembrie 1917	Conversația dintre șeful guvernului rus, Kerenski, și misiunile militare străine	395
258	10 septembrie 1917	Generalul Coandă informează despre discuția dintre Kerenski și șefii misiunilor militare străine	399
259	Nedatat	Telegrama emisă de Misiunea militară franceză în urma discuției dintre generalul Kornilov și șefii misiunilor militare străine	400
260	11 septembrie 1917	Generalul Coandă informează despre disputele de la vârful conducerii militare ruse	401
261	12 septembrie 1917	Generalul Coandă relatează despre o eventuală debarcare germană la nord de Riga și despre situația din Rusia	402
262	12 septembrie 1917	Generalul Coandă a obținut promisiunile noilor șefi din Stavka în ceea ce privește asigurarea unor produse necesare armatei române	403
263	12 septembrie 1917	Generalul Coandă comunică concluziile discuției privind alimentarea armatei române și a populației	404
264	14 septembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe generalul Iancovescu, ministrul de război, despre problemele discutate cu reprezentanții Stavka în legătură cu aprovizionarea armatei române	404
265	23 septembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe primul ministru Brătianu despre vizita generalului Iancovescu la Stavka și întâlnirile acestuia cu noii șefi ai armatei ruse	407
266	26 septembrie 1917	Generalul Coandă raportează primului ministru despre întâlnirea generalului Iancovescu cu primul ministru rus Kerenski	408
267	26 septembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe ministrul Diamandy despre proiectul „Comitetului și comisiei interaliat”	409
268	1 octombrie 1917	Generalul Coandă este chemat ca martor în ancheta privind lucrările construcției căilor ferate pe frontul românesc	410
269	6 octombrie 1917	Generalul Coandă informează Marele Cartier General român despre consecințele luptei navale din golful Riga	411
270	6 octombrie 1917	Generalul Coandă informează despre disponibilitatea SUA de a susține interesele românești	412
271	6 octombrie 1917	Discuții asupra diviziei sârbe aflate pe frontul român	412

272	15 octombrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe primul ministru despre unele discuții în legătură cu transportul a 12 000 de români din America prin Vladivostok	413
273	31 octombrie 1917	Generalul Coandă informează Marele Cartier General român despre situația de pe frontul rus (fraternizare cu vrăjmașii și indiferență)	414
274	2 noiembrie 1917	Marele Cartier General român este informat că șeful guvernului rus, Kerenski, a părăsit trupele, iar comanda supremă a fost preluată de generalul Duhonin	415
275	10 noiembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe ministrul Diamandy, aflat la Petrograd, despre protestul comun adresat de șefii misiunilor aliate generalului Duhonin pentru violarea acordului din 23 august/5 septembrie 1914	415
276	10 noiembrie 1917	Generalul Coandă informează Marele Cartier General despre protestul comun al misiunilor aliate	416
277	11 noiembrie 1917	Informarea primului ministru român asupra situației de la Comandamentul Suprem rus	417
278	11 noiembrie 1917	Generalul Coandă sugerează ca generalul Berthelot să intervină la Comandamentul Suprem francez pentru ca unitățile de automobile blindate aliate de pe frontul rus să fie transferate pe frontul român	417
279	23 noiembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe primul ministru român despre ajungerea sa la Kiev și despre contextul omorării generalului Duhonin	418
280	23 noiembrie 1917	Generalul Coandă îl informează pe primul ministru român despre zvonul conform căruia frontul românesc și cel de sud-vest negociază armistițiul	419
281	23 noiembrie 1917	Generalul Coandă informează guvernul și Ministerul de Război despre conținutul discuției sale cu Petliura, secretarul pentru război din guvernul ucrainean	419
282	29 noiembrie 1917	Generalul Coandă comunică atașatului militar român despre modul cum i se poate trimite corespondența la Kiev	420